

KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA
Odbor životního prostředí a zemědělství
Ke Skalce 5907/47, 586 01 Jihlava, Česká republika
tel.: 564 602 502, e-mail: posta@kr-vysocina.cz

Číslo jednací: KUJI 65524/2026
Sp. zn.: OZPZ 156/2026
Vyřizuje/telefon: Švíková/564 602 590

Rozhodnutí

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství (dále též „KrÚ Kraje Vysočina, OŽPZ“), jako příslušný orgán ochrany přírody podle ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále též „ZOPK“) na základě žádosti

Agentuře ochrany přírody a krajiny České republiky, IČO 62933591, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha - Chodov

I.

povoluje výjimku dle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a písm. d) ZOPK ze zákazů stanovených v § 49 a 50 ZOPK **ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v kategorii silně a kriticky ohrožených** ve smyslu vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb, a to i pro druhy, které jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropského společenství (dále též „zvláště chráněné druhy“ a „vyhláška“).

Výjimka je povolena **pro provádění potřebných inventarizačních přírodovědných průzkumů, monitoringu, dokumentací a šetření v ochraně přírody, ukládání, zpracovávání, vyhodnocování** a poskytování dat v ochraně přírody podle § 78 odst. 8 ZOPK a zejména sledování stavu evropsky významných druhů ve smyslu ust. § 45f odst. 1 ZOPK a povinností tzv. reportingu k Evropské Komisi, a to **na území Kraje Vysočina mimo území chráněných krajinných oblastí.**

Druhy, pro které je výjimka udělena jsou uvedeny v příloze č. 1, přičemž u jednotlivých druhů jsou uvedeny konkrétní výjimky ze zákazů z ust. § 49 odst. 1 nebo ust. § 50 odst. 2 ZOPK (viz příloha č. 1 - sloupec D).

II.

vydává pověření ve smyslu ust. § 10 odst. 3 ZOPK **k provádění monitoringu jeskyní**, v souvislosti s prováděním monitoringu letounů a souvisejícího výzkumu v uvedených jeskyních:

17153 Pod Šeptouchovem

17154 Na Hůrce

17155 Habrecká

17156 Čertovy díry

17157 V Zámecké zahradě

16359 Na Čeřínku

16360 Rozsedlina na Stvořidlech

16371 V Míchově skále

16374 U Náměště nad Oslavou

24066 Na Přední skále

24146 Doupná skála

26367 Alenka

26368 Podolí

26366 Na Rašovci

30926 vývěr Hůrka

30637 Jezevčí díra

33268 Pramen u Vápenky

30886 Pramen Věžná

32726 Závrt v serpentinitech u Biskupic

Výjimka a pověření se vydává za následujících podmínek:

1. Žadatel nahlásí na Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství nejpozději do 30. 4. každého kalendářního roku konkrétní seznam osob a lokalit plánovaného monitoringu pro daný rok.
2. Žadatel ručí za to, že smluvní partneři, budou odborně způsobilí k činnostem dle této výjimky, budou poučeni o podmínkách této výjimky a metodikách provádění těchto činností, podle kterých bude postupováno, viz <https://portal.nature.cz/metodiky>.
3. Při výkonu činností bude postupováno maximálně šetrně, aby nedocházelo k nadměrným škodám na zvláště chráněných druzích a jejich místních populacích a biotopech.
4. Při odchytu živočichů do pastí bude usmrčováno pouze nezbytně nutné množství pro determinaci. Ostatní živí jedinci budou z pasti vypuštěni v místě zpět do přírody.
5. Žadatel bude vkládat získaná data – tj. všechny shromážděné informace o výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů do Nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Platnost výjimky a pověření je omezena na dobu určitou a to do 31. 12. 2031.

Účastník správního řízení podle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“): Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, IČ: 62933591, sídlem Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov.

Odůvodnění:

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství obdržel žádost Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, IČ: 62933591, sídlem Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů zařazených v kategorii silně a kriticky ohrožených vyskytujících se ve správním obvodu Krajského úřadu Kraje Vysočina vymezeném cit. zákonem podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a písm. d) ve spojení s ust. § 73 odst. 2 ZOPK; žadatel druhy specifikuje v příloze č. 1, přičemž u jednotlivých druhů uvádí konkrétní zákaz z ust. § 49 odst. 1 nebo ust. § 50 odst. 2 ZOPK, z něhož výjimku žádá (sloupec D přílohy č. 1).

Kategorii ohrožených zvláště chráněných druhů má žadatel ošetřenou rozhodnutím KrÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, č.j. KUJI 38006/2016, OŽP 458/2016 ze dne 9. 5. 2016 s platností do 31. 12. 2030.

Povolení výjimky je požadováno pro provádění potřebných inventarizačních přírodovědných průzkumů, monitoringu, dokumentací a šetření v ochraně přírody, ukládáním, zpracováváním, vyhodnocováním a poskytováním dat v ochraně přírody podle § 78 odst. 8 ZOPK a zejména sledováním stavu evropsky významných druhů na území ČR ve smyslu ust. § 45f odst. 1 ZOPK a povinností tzv. reportingu k Evropské Komisi (viz pověřovací listina MŽP z 9. 9. 2019, č.j. MZP/2019/620/1180 pro AOPK ČR, konkr. písm. p).

Tento monitoring a výzkum zvláště chráněných druhů rostlin včetně hub (viz def. ust. § 3 odst. 1 písm. c) ZOPK) a živočichů je prováděn jednak zaměstnanci úřadu AOPK ČR a dále jejími smluvními partnery. Jednotlivé metodiky, podle kterých je v rámci monitoringu postupováno, zveřejňuje AOPK ČR na svých webových stránkách, viz <https://portal.nature.cz/metodiky>.

Podle ust. § 49 odst. 1 ZOPK platí, že je zakázáno zvláště chráněné druhy rostlin mimo jiné *sbírat, trhat, vykopávat, držet či dopravovat*. Podle ust. § 50 odst. 2 ZOPK platí, že je zakázáno zvláště chráněné druhy živočichů mimo jiné *chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, není dovoleno sbírat či přemisťovat jejich vývojová stádia* a je též zakázáno je *držet a dopravovat*. Pro druhy, které jsou předmětem ochrany dle práva Evropských společenství, je nutné dále doložit, že neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolená činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska jeho ochrany. Podle ust. § 48 odst. 4 ZOPK se ochrana vztahuje i na mrtvé jedince a jejich části těchto zvláště chráněných druhů.

Při výkonu monitorovacích prací dochází ke střetu s vybranými zákazy, které jsou vypočteny v předchozím odstavci, a to v rozsahu, na který se nevztahuje zákonná exempce ve smyslu ust. § 90 odst. 18 písm. c) ZOPK. Metodiky sledování stavu jsou koncipovány tak, aby neovlivnily dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany a aby do přirozeného vývoje živočichů bylo zasahováno jen v naprosto nezbytné míře. V některých případech zvláště chráněných druhů bezobratlých neexistuje pro samotné zjištění přítomnosti druhu jiné uspokojivé řešení, než je odchyt a sběr, ve výjimečných případech i usmrcení (a doprava) jedinců za účelem jejich determinace. Zároveň v rámci exponování neselektivních zemních a nárazových pastí pro monitoring bezobratlých může dojít k náhodnému odchytu a usmrcení jedince zvláště chráněného druhu. V případě využívání pastí a sítí u obratlovců, jsou využívány jen ty živolovné (např. sklopce u savců, bariérové nádoby u obojživelníků, sítě u netopýrů), ze kterých budou všichni živočichové po jejich determinaci vypuštěni zpět na místo odchytu. Při monitoringu nedochází běžně ke sběru rostlin, hub a mechorostů ani jejich částí, vyjma případů, kdy není možná determinace na místě (použití mikroskopu, speciálních pomůcek, revize odborníkem na skupinu atd.). Případné sběry jsou následně dovezeny na odborné pracoviště k determinaci formou další odborné expertizy, jejich zbylé části pak nejsou zničeny, nýbrž dále drženy ve sbírce.

Zákonná výjimka je požadována pro úspěšné plnění zákonné povinnosti a neexistuje jiné uspokojivé řešení, jak docílit stejného výsledku (sběru dat a jejich analýzy ohledně druhů). Z podstaty věci – výkonu monitoringu – povolená činnost neovlivní dosažení nebo udržení příznivého stavu druhů z hlediska ochrany, neboť zásah do základních ochranných podmínek druhů je vykonáván v naprosto nejnutnější míře; monitorovací práce jsou vykonávány v zájmu samotné ochrany volně žijících rostlin a živočichů (viz ust. § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a) ZOPK). Dokumentace a uchovávání dat o jejich výskytu slouží pro účely výzkumu a vzdělávání (sbírkové položky; ust. § 56 odst. 2 písm. d) ZOPK). Všechna získaná data o výskytu druhů jsou bezplatně zpřístupněna pro potřeby zdejšího krajského úřadu v Nálezové databázi ochrany přírody (NDOP), spravované AOPK ČR k dalšímu využití (blíže viz <https://portal.nature.cz>).

Žadatel vykonává monitoring v *zájmu ochrany přírody* ve smyslu zákonného kritéria pro povolení výjimky podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a písm. d) ZOPK, neboť seznání a následná analýza dat slouží orgánům ochrany přírody nejen pro plnění shora uvedené zákonné povinnosti, ale také například jako podklad pro zpracování koncepčních a plánovacích dokumentů v samotné ochraně přírody (plány péče, souhrny doporučených opatření), ev. slouží jako důvod pro vyhlášení území za chráněné podle ZOPK.

V souvislosti s prováděním monitoringu letounů a souvisejícího výzkumu v jeskyních bylo žádáno o vydání pověření ve smyslu ust. § 10 odst. 3 ZOPK. Monitoring bude realizován zaměstnanci AOPK ČR nebo smluvními partnery (na smluvní partnery dopadá zákonná exempce podle § 90 odst. 19 písm. b) ZOPK.

Vzhledem ke skutečnosti, že AOPK ČR je správním úřadem a také orgánem ochrany přírody (arg. ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 75 odst. 2 ZOPK) a současně správcem NDOP, je už ze samotné povahy subjektu – žadatele zaručeno, že pro výkon monitoringu má kvalifikační předpoklady ve smyslu ust. § 73 odst. 2 a odst. 3 ZOPK

AOPK ČR žádá o povolení výjimky na dobu 5 let pro všechny zainteresované zaměstnance AOPK ČR, řádově jde o cca 10-20 osob ročně, které se ve správním obvodu podle ZOPK KÚ Vysočina budou pohybovat a provádět monitorovací práce.

KrÚ Kraje Vysočina, OŽPZ oznámil dne 16. 1. 2026 zahájené správní řízení o udělení výjimky známým účastníkům řízení. Současně správní orgán upozornil účastníky řízení na možnost uplatnit svá práva před vydáním rozhodnutí, zejména ve smyslu § 36 odstavce 3 správního řádu právo vyjádřit se k jeho podkladům. Ve smyslu ustanovení § 71 odst. 3 zákona o ochraně přírody jsou obce ve svém územním obvodu účastníkem všech řízení vedených podle tohoto zákona, pokud v téže věci nerozhodují jako orgány ochrany přírody. Na základě tohoto ustanovení mají postavení účastníka předmětného řízení všechny obce Kraje Vysočina mimo území chráněných krajinných oblastí (CHKO Žďárské vrchy a CHKO Železné hory). Dle § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody správní orgán informoval občanská sdružení, která o toto u zdejšího správního orgánu požádala, o zahájení řízení ve výše jmenované věci. Žádná občanská sdružení se k účastenství nepřihlásila. KrÚ Kraje Vysočina, OŽPZ neobdržel do vydání rozhodnutí žádné vyjádření či podněty.

KrÚ Kraje Vysočina, OŽPZ nenašel při posuzování záměru žadatele zásadní rozpor mezi požadavkem žadatele na provádění výše uvedených výzkumných a dokumentačních činnostech a zájmy na ochraně přírody. Veškeré činnosti dle této výjimky budou prováděny dle platných metodik žadatele, odbornými pracovníky žadatele a se vzorky bude řádně nakládáno. Získaná data budou použita pro hodnocení stavu ochrany přírody, tyto činnosti jsou žadateli ukládány přímo zákonem (§ 78 odst. 5 zákona o ochraně přírody) a v případě sledování stavu evropsky významných druhů povinností reportingu k Evropské komisi. Získaná data budou sloužit pro další optimalizaci nástrojů ochrany přírody a následně ke zlepšování stavu přírody.

Krajskému úřadu není známo jiné řešení, které by umožnilo provádění monitoringu. Způsob odběru a držení vzorků dle podmínek tohoto rozhodnutí se jeví jako jediné možné řešení provádění monitoringu. Krajský úřad tak považuje neexistenci jiného uspokojivého řešení za prokázanou.

Krajský úřad po prostudování veškerých podkladů dospěl k závěru, že jsou splněny zákonem dané požadavky pro povolení výjimky, výjimka je v souladu s § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody písm. a) a d) zákona o ochraně přírody povolena v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť a pro účely výzkumu a vzdělávání. U druhů, které jsou předmětem ochrany dle práva Evropských společenství, bylo doloženo, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, monitoring těchto druhů je třeba provádět, činnosti budou vykonávány maximálně šetrně dle platných metodik. Povolena činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Jedná se v převážné části o pozorování, veškeré činnosti budou prováděny dle platných metodik, maximálně šetrně ke zkoumaným rostlinným i živočišným druhům. Vliv na dosažení nebo udržení příznivého stavu druhů bude minimální. Naopak lze předpokládat, že výzkumem budou získány poznatky a data,

která v rámci dalšího využití povedou ke zlepšování ochrany a stavu druhů z pohledu jejich ochrany. Výjimku z ochranných podmínek dle § 50 zákona veškerých zvláště chráněných druhů živočichů lze pro provádění inventarizačních průzkumů a monitoringu povolit za podmínek, které jsou stanoveny ve výroku tohoto rozhodnutí.

Žadatel dále žádá o vydání pověření dle ust. § 10 odst. 3 zákona o ochraně přírody k provádění monitoringu nebo inventarizace v jeskyních v souvislosti s výzkumem letounů. Krajský úřad dospěl k závěru, že pověření k monitoringu letounů z výše uvedených důvodů lze vydat.

Krajský úřad stanovil k výjimce a pověření podmínky, které zpřesňují a zabezpečují mimo jiné to, že povolení výjimky negativním způsobem neovlivní zájmy ochrany zvláště chráněných druhů, či vliv na dochovaný stav jeskyní. Výjimka a souhlas je vydán pro přesně specifikovanou činnost – provádění výzkumu v ochraně přírody, tj. provádění potřebných inventarizačních přírodovědných průzkumů, monitoringu, dokumentací a šetření v ochraně přírody a ukládání, zpracovávání, vyhodnocování a poskytování dat v ochraně přírody. Současně chce být Krajský úřad informován o osobách a lokalitách, kde budou monitoringy prováděny. Jakékoliv další využití tohoto rozhodnutí mimo tyto činnosti není možné. Podmínky o povinnosti šetrného chování řádně poučenými a odborně způsobilými osobami dle platných metodik pro tyto činnosti byly uloženy s ohledem na ochranu zvláště chráněných druhů a jeskyní tak, aby nedocházelo ke vzniku zbytečných škod. Platnost výjimky byla omezena dle požadavku žadatele.

Vzhledem k výše uvedenému souhlasil správní orgán ve výroku rozhodnutí s povolením výjimky a vydáním pověření na dobu 5-ti let. Při dodržení podmínek činnosti neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu předmětných druhů z hlediska jejich ochrany.

Toto rozhodnutí je vydáno z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a nenahrazuje povolení dle dalších právních předpisů ani souhlasy vlastníků.

Poučení o odvolání

Proti výroku tohoto rozhodnutí mohou podle § 81 správního řádu účastníci řízení do 15-ti dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí (dle § 40 odst. 1 písm a) správního řádu se lhůta počítá ode dne následujícího po dni doručení) podat odvolání k Ministerstvu životního prostředí a to podáním u Krajského úřadu kraje Vysočina, odboru životního prostředí. Případné odvolání musí mít náležitosti uvedené v § 82 odst. 2 správního řádu.

V Jihlavě dne: 31. 7. 2026

Ing. Barbora Švíková
úředník odboru životního prostředí a zemědělství

Přílohy: Příloha č. 1 - ZCHD SO+ KO kraj_Vysocina.xlsx

Rozdělovník: Účastníci řízení – datovou schránkou:

1. Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
2. Obce na území Kraje Vysočina s výjimkou těch, které se nacházejí v CHKO